



AP 2 KEND PROCESSERNE (PROCESINNOVATION)

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne



Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen



Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020



Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Bedrifterne bliver større og større. Det stiller krav om, at du er struktureret og uddelegerer ansvar for fortsat at kunne effektivisere bedriften og skabe større produktivitet. Du skal med andre ord kunne involvere og sætte mål for dine medarbejdere.

Indenfor de tre store driftsgrene er der udviklet en række værktøjer, som hjælper dig med at strukturere arbejdet og uddelegere ansvaret, så du sikrer, at din bedrifts effektivitet og produktivitet vokser. Når du bruger værktøjerne, sikrer du, at du får involveret dine medarbejdere på den bedst mulige måde og får sat relevante mål for dem.

KVÆG

MÆLKEPRODUKTION

INPUT

OUTPUT



Når man ser på kvægområdet er der grundlæggende 3 kerneprocesser, du bør fokusere på: Foder og fodring, dyrevelfærd og -management samt malkning.

Foder og fodring er en vigtig proces, da størstedelen af kvægets foder produceres af landmanden selv. En stor del af det høstede foder ensileres, lægges på lager i plansiloer og bruges løbende i den daglige fodring. Der er mange processer, der kan optimeres lige fra optimering af markudbytte, optimal ensilering til foderblanding og den daglige fodring.

Dyrevelfærd og -management handler om pasning af dyrene – både kalve, kvier og køer, der alle skal have optimale forhold for at kunne blive gode malkekøer. Her er de fysiske rammer i stalden vigtige. For eksempel er udformningen af malkekøernes hvilearealer (sengebåse) vigtige for at sikre den bedst mulige mælkeproduktion. Heri ligger også sundhedsaspektet, der f.eks. indbefatter behandling af syge køer og klovsundhed. Desuden er reproduktionen særdeles vigtig i en malkeproduktion.

I forbindelse med **malkning** sikrer gode rutiner optimal hygiejne, forebyggelse af yverbetændelse og understøttelse af den højst mulige ydelse. Rutinerne varierer, afhængigt af om besætningen har malkerobotter eller traditionelt malkeanlæg.

Når du arbejder med kerneprocesser på kvægområdet kan du generelt anvende værktøjerne SOP og LEAN. De hjælper dig med at skabe mere værdi på bedriften med færre ressourcer.

LEAN handler om at finde smartere måder at tilrettelægge arbejdet på.

[Læs mere om LEAN.](#)

[Læs mere om de syv LEAN-værktøjer.](#)

SOP består af korte beskrivelser og gode tegninger af de daglige arbejdsfunktioner på en kvægbedrift med plads til at anføre præcise mængder, tidspunkter mv. for hver arbejdsopgave.

[Læs mere om SOP.](#)

Læs mere om de otte SOP-arbejdsprocedurer.

SVIN



På svineområdet er der også 3 overordnede kerneprocesser, du skal forholde dig til: Management, foderstrategi og sundhedsstrategi.

Management omhandler alt, der har med pasningen af dine dyr at gøre. Det er de processer, du udfører hver dag, gennemgang af grise, fodring, rengøring osv. Du kan hente inspiration til best practise på management-processerne i én eller flere af manualerne, som findes [her](#). Du kan bl.a. finde manualer om repromanagement, faremarken, farestaldsmanagement, god antibiotikapraksis, hjemmeblanding, vækstmanagement og vådfodermanagement.

Udover manualerne kan du anvende E-kontrol, der er et styrings-, registrerings- og opfølgingsværktøj i svineproduktionen. Produktet er velkendt indenfor branchen og anvendes overalt i verden.

Læs mere om E-kontrol på [Agrosofts hjemmeside](#) eller på [Cloudfarms](#).

Foderstrategi er den proces, du gennemløber 3-4 gange om året, når du køber og disponerer foderet. Det er i forbindelse med foderstrategien, at du bl.a. tager stilling til, hvilket og hvor meget foder der skal indkøbes.

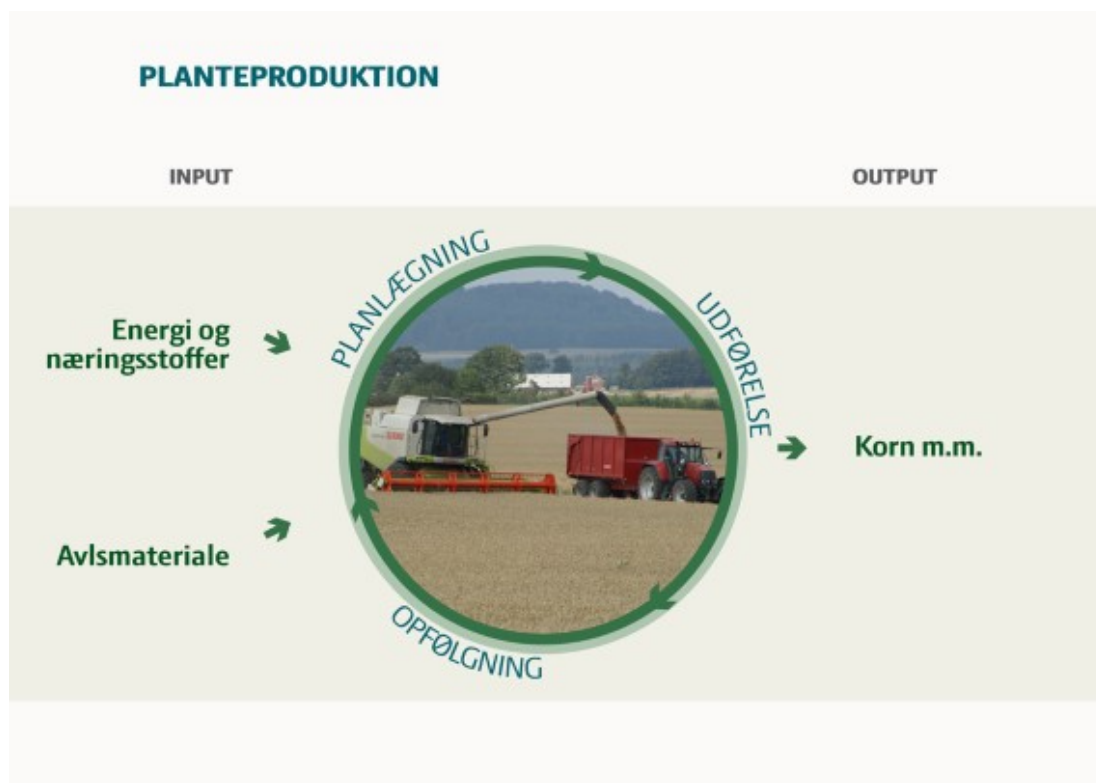
Sundhedsstrategien forholder du dig typisk til et par gange om året afhængigt af sundhedsniveauet på din bedrift. Her overvejer du, om du har fastlagt den rette medicin- og

vaccinestrategi, og om pasningen af dine dyr understøtter din overordnede sundhedsstrategi.

Fælles for alle processerne er, at du løbende følger op og ser på, om processerne fungerer optimalt, eller om der er noget, som med fordel kan optimeres. I den forbindelse kan du bl.a. arbejde med LEAN-værktøjerne, der kan inspirere dig til smartere måder at tilrettelægge arbejdet på.

[Læs mere om LEAN for svin.](#)

PLANTER



Ligesom inden for de øvrige driftsgrene afhænger de enkelte arbejdsprocesser af din konkrete situation. Der er dog overordnet set 3 kerneprocesser: Planlægning, udførelse og opfølgning.

Planlægning omfatter alt det arbejde, du foretager, inden du begynder på det praktiske arbejde. Det gælder f.eks. afgrøde- og markvalg i forhold til det forventede udbytte og leje af jord. Det er også i denne proces, at du ser nærmere på de økonomiske konsekvenser af dine beslutninger, fordi de er afgørende for din planlægning. Du skal f.eks. forholde dig til spørgsmål som: Hvordan påvirker dit afgrødevalg dit forventede resultat? Hvordan skal markplanen udarbejdes, så du når det forventede udbytte?

I planlægningen kan du anvende konkrete værktøjer som [Farmtal Online](#), der hjælper dig med at styre økonomien på din bedrift eller [Mark Online](#), der er nyttigt i forbindelse med dit

afgrødevalg eller udarbejdelse af din markplan.

Udførelse er det arbejde, der er omfattet af din daglige drift. Det kan f.eks. være det praktiske arbejde i marken omkring såning, gødning og høst, men det gælder også det øvrige driftsarbejde, herunder vedligehold af maskiner osv. I den forbindelse er det vigtigt, at du får tingene gjort rigtig på det rette tidspunkt, så du sikrer en god afgrøde kvalitet.

Som i de øvrige driftsgrene er **opfølgning** vigtigt. Både i det løbende arbejde, så du bliver opmærksom på, om processerne fungerer optimalt, men også efterfølgende, hvor du tager stilling til, om alt gik, som du forventede. Gjorde det ikke det, kan det være værd at overveje, om der er noget i processerne, der skal optimeres, inden du igen f.eks. går i gang med planlægningen af næste års arbejde.

I opfølgningsarbejdet kan du med fordel benytte dig af forskellige værktøjer. I den økonomiske opfølgning kan du anvende økonomidatabasen **Ø90** og **Ø90 Benchmarking**, der sammenligner dine resultater med en hel gruppe landmænds resultater. Du kan også bruge **Mark Online** for at vurdere, om du foretog de rette valg i forhold til afgrødesammensætning og udarbejdelse af din markplan.

KORTLÆGNING AF ARBEJDSPROCESSER

Uanset hvilken driftsgren du arbejder indenfor, kan du anvende metoden "Brunt papir" til at beskrive en eller flere arbejdsprocedurer for at sikre, at du og dine medarbejdere arbejder så optimalt som muligt på bedriften.

HVORFOR EN WORKSHOP?

Afhold en lille workshop sammen med dine medarbejdere, hvor I får beskrevet alle aktiviteter i arbejdsprocessen med angivelse af tidsforbrug. Det er en simpel og jordnær måde at snakke om tingene på og en sjov og motiverende måde at lave "kedeligt" dokumentationsarbejde på.

Og når I arbejder sammen om at beskrive processerne, sikrer du, at både du og dine medarbejdere får ejerskab til beskrivelserne.

Roller på workshopen

Læs mere om, hvad din rolle på workshopen er, og hvordan dine medarbejdere forventes at deltage.

Sådan ser arbejdsprocessen ud

Sådan kan arbejdsprocessen se ud.

Sådan beskrives aktiviteterne

Få input til, hvordan I beskriver aktiviteterne.

Sådan analyseres resultatet

Få [indspil](#) til, hvordan I analyserer resultatet.

Eksempler

Se [eksempler](#) på, hvordan en arbejdsproces kan se ud.

[Download alle slides om Brunt papir samlet](#)

VÆRKTØJSKASSEN

Klik på en overskrift i figuren nedenfor for at gå til det ønskede værktøj.

